

Pressmeddelande från FöreningsSparbanken Institutet för Privatekonomi

2003-03-26

Hushållen under 25 år

Under 25 år har hushållen fått förbättrad köpkraft, men det är utvecklingen de senaste åren som varit avgörande. Trenden har mest varit nedåtgående sedan 1978. Den bröts bara tillfälligt av skattereformen 1991 och vi får se om den senaste förbättringen från 1998 blir mer bestående.

- Det är en tydlig förbättring för vår småbarnsfamilj med två vuxna, medan ensamstående föräldern och garantipensionären i stort sett har en oförändrad köpkraft, kommenterar Ylva Yngveson, Institutet för Privatekonomi på FöreningsSparbanken. Det är andra förändringar som är mest påtagliga i vår livssituation. Vi lever längre, utbildar oss mer, föder barn senare, köper fler kapitalvaror och är mer rörliga och lättillgängliga.

De stora händelserna som påverkat hushållen har varit devalveringar, oljekris, hög inflation, skattereformer, avregleringar av exempelvis kreditmarknaden samt den tekniska utvecklingen.

Vi har följt fyra typfamiljers situation och räknat på deras ekonomi vart femte år. Från disponibel inkomst, dvs inkomst efter skatt och bidrag, har vi dragit bort nödvändiga utgifter enligt våra egna beräkningar. Det som är kvar till övrig konsumtion kan sägas vara en värdemätare på hushållens köpkraft omräknat till fast penningvärde. Köpkraften har svängt både ner och upp under 25 år, men det är först de senaste 5 årens utveckling som gett dessa hushåll mer över i plånboken.

Jämfört med situationen för 25 år sedan har vårt enpersonshushåll fått 1 130 kronor mer över per månad, kärnfamiljen med två barn 3 870 kronor, ensamstående föräldern 240 kronor och garantipensionären 160 kronor. Men det är ingen självklarhet att alla hushåll har fått bättre ekonomi under denna period! Det kan vara många som inte känner igen den här bilden.

Inflationen på 2-siffriga tal gav reallönesänkningar under ett flertal år. I fast penningvärde har löneökningarna inom gruv- och tillverkningsindustrin ökat enbart med 0,9 procent i genomsnitt per år under 25 år. För den som fick möjlighet att låna var inflationen positiv då realräntan var mycket låg och man efter skatteavdrag t o m fick betalt för att låna. På sparandet var det däremot förstås svårt att få bra realavkastning.

Länge utgjorde livsmedel den största andelen av vår konsumtion, 21 procent, men är i år nere i 17 procent. 1980 började vi lägga mer pengar på boende än på livsmedel. Andelen som innan dess var 20 procent gick upp över 30 procent vissa år och är nu nere i knappt 29 procent.

Telefonins andel av konsumtionen har fördubblats.

FöreningsSparbanken AB (publ).

Styrelsens säte: 105 34 Stockholm. Org nr: 502017-7753. Tfn nr: 08-585 900 00. Fax nr: 08-10 63 29.
www.foreningssparbanken.se

- Den utgör idag hälften av vad vi lägger på kläder och skor, kommenterar Ylva Yngveson.

Vi äger idag fler bilar, 450 bilar per 1 000 personer. Det är en ökning med 30 procent. Antalet timmar, ca 2 500, som en person med vanlig nettolön måste arbeta för att få ihop till bilen, är i stort sett oförändrade genom åren. Bensinen har blivit dyrare. Mjölk- och bensinpriserna följdes relativt väl åt under åren fram till 1990. De avvek inte heller särskilt mycket från inflationen. Från 1990 har dock bensinpriset rusat i höjden och har sedan 1978 gått upp med närmare 60 procent. Mjölkspriset har under samma period bara gått upp med 7 procent efter inflation.

I mitten av 90-talet hade 25 procent av hushållen tillgång till dator i hemmet, en siffra som 2001 stigit till närmare 68 år procent. Samtidigt har priset sjunkit kraftigt. Det gick åt 11 vanliga bruttomånadslöner för att köpa en dator i början av 80-talet. Idag räcker det med 1 månadslön.

Vi blir allt äldre. Pojkar födda 1997-2001 förväntas leva drygt 4,5 år längre än de som föddes i slutet av 70-talet. Flickor nästan 3,5 år längre.

Vi föder barn allt senare i livet. Både mammor och pappor är 3,5 år äldre när de får första barnet idag jämfört med 1978.

Vi studerar mer efter gymnasiet. 44 procent fler påbörjar högskolestudier.

Barnfamiljerna har generellt sett fått flest positiva förändringar. Barnbidraget för ett barn är 50 procent högre i fast penningvärde jämfört med 1978. Antal barn inom barnomsorgen har tredubblats. Maxtaxereformen för förskolan har sänkt avgifterna och föräldraförsäkringen har successivt byggts ut.

Rapporten i sin helhet finns på www.foreningssparbanken.se/privatekonomi

Ytterligare information

FöreningsSparbanken (publ), Institutet för Privatekonomi

Ylva Yngveson, telefon 08-585 916 04, 070-200 12 45

Lina Gustafsson, telefon 08-585 916 15

Ulla Samuel, telefon 08-585 916 38

Erika Pahne, telefon 08- 585 916 37

Catharina Andréen, telefon 08-585 916 10